

۳۰ اگستوس سنه ۱۳۲۸ — ۱۲ ايلول افرنجی سنه ۱۹۱۲

نخشبته

برنجی سنه نومرو ۴۳ — ۳۰ رمضان ۱۳۳۰

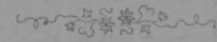
اداره مدیری : قلهلی

محمد زهنی

اشترا بدلی :

برسنه لکی ۹۵ ، آلتی آیلنی ۵۴ غروشدر .

پوسته اتحادینه داخل ممالك اجنبیه ایچون قرق فرانقدر .

اعلانات ایچون اداره مدیریه کوروشمک لازمدر .

ABONNEMENT

un an : 95 piastres و six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

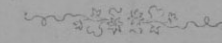
سرعور : شهبندر زاده قلهلی

احمد هلمی

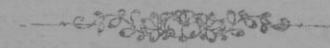
محل اداره سی :

جفال اوغلنده « حکمت » اداره خانه نه سیدر .

حقه مقرون ، اغراضدن سالم افکار ومقالاته صحیفه لر من آچیقدر .

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخه لر ایکی غروشدر .

«HIKMET»

Journal turc, quotidien et politique

DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE :

A. HILMY CHEHBENDER

نسخه سی : ۱۰ پاره در

حقیقته خادم یومی غزته در

نسخه سی : ۱۰ پاره در

حکيات

فترت فلسفی

- ۱ -

«ایکي جامع آراسنده قالمش بری نماز»
ایشته بزده کی فترت علمی و بومیانده فترت فلسفی نی
افاده ایده جگ برضرب مثل .

فلسفه ، برملنک ناظم اجتماعی دی . بزم
ایسه بوکون اوله برناظم مزبوق . کنجلمزدن
اکثریتی ، هرکون ، برکومده ده کیشدیریر
کبی ، فکر فلسفیدن تبدیلی ایدیور . البته
هانکی کتاب کچرسه ، اوند کوردیکی افکاره
برکون ایچون مجلوب قالیور .

بو حال پک وخیمدر . هر حاله بو فترته بر
نهایت ویرمک ایجاب ایدر . مع التأسف هنوز
لسمتزمده فلسفی اثرلر یازلامامش وکنجلمز
ایچون منابع تنبع میدان کتیریه ممشدر .
فلسفه حقتده بر فکر ایدنک اوزره بالضروره
فرستزجه آناره مراجعت اولونیور . لکن
بواثرلر اکثریا فتنهم Vulgarisation دینلان ،
تدریس وجدی تنبع ایچون برایشه یارامایان
وعوامه بر فکر ویرمک اوزره یازیلان شیلدر .
بونلرک چوغی بررفی و فلسفی روماندر . بنابرین
اکثرکنجلمز ، برطافا فتنه زبیری ، سه قتر و حیل
یازلمش طرفکیر اثرلری مطالعه ایده بیلور .

آثار جدیدی تنبع ایسه ، قولای برایش
دکدر . اولاعی العساده برفرانزجه بیلش
ایله فلسفه مباحثی حسن تلقی و تلقن ممکن
دکدر . ثانیاً بر اصول داترمنده تنبع ایچون
آثار انتخابی زور برشی در .

ثالثاً فلسفه حقتده ممکن مرتبه دوغری بر
فکر و حاکمه پیدا ایده بیلیمک ایچون چوق ،
پک چوق اثر مطالعه می لازمدر . و بومطامعه
لردن استفاده ایسه علوم طبیعی حقتده واسعجه
وسائر علومک مقدماتی حقتده کافی معلومات
صاحبی اولق ایجاب ایدر . شو شرطلری بر
برینه کتیره بیلیمک کنج متبعلرمز چوق
دکل .

اکثریت ، چالیشان فیلسوف اولق
ظنی بسله یاندرده . زوالی فلسفه اوله سوه
استعماللره اوغرا دی که بودرجه سینه شامق
قابل دکدر .

اگر فلسفه نك حیاته ، اجتماعیه و سیاسته
بوپوک تأثیری اولماسه بیدی ، طفلانه فیلسوفلرک
چو غلاملنده هیچ بر محذور کورمزدک ، لکن
فلسفه ، فنون سائر کبی شیلدر .

فترت و بحران ، یالکز غرب فلسفه سی
ساحه سینه منحصر قالامیور . بونون مسالک
فلسفه نك الواسع والک مشکلی اولان تصوفده
برنوع اکتنجه اولدی . متصوفینک الک درین
اثر یازمش اولانلرینه عابد افکار ، چو حقیقه
برساده لکله اورطه ای بیلور . حکمت اسلام
میه نك دستورلری ، شریطه لری ، اصطلاحلری
روحی حقتده هیچ بر فکری اولمایانر ، فرانسر
آنارنده «مسلمان میستقربینه» وجدیونه «
دائریازیلان سطرلری اوقوبور ، قولا ق دولغونانی
سرمایه سی اولان بر قای مضبوطاتی ده اونلره علاوه
ایدیور . و آرتق کنیدیسی تصوف حقتده اکال
معلومات ابامش صایور . برکده بوظنی حاصل ایله
دکلن صوکر ا ارتق محی الدینلر ، مولانار ،
جامیلر کبی اعاطمک آناری اونجه القبا قدر
ساده شیور . هر برینک افکاری اوج کله
ایله زبده ای دیلور بریور .

شو احوالک نتیجه سی ، کنجلمزک
کندیلر نی تنبعدن منع ائتمی وپک سطحی
معلوماته قالمای اولوبور .

بوکا چاره ، مملکت مزده کی ارباب وقوفک
مکن اولدینی قدر فضله نثریائده بولونمای
ایسه ده حال حاضرده کی رغبته ، اوقویانلرک
عدیدنه کوره بوکا اکثری متفکرلرک جسارت
ایده میجکی بلدی در .
شوالده نمایانی ؟

بزده ملتی شوکی خصوصانده دوشون ارباب
ثروت و حیت اولسایدی ، اونلرک معاوضتی
ایددردک . مع التأسف بویه کیمسلر معدوم
دینیلنه جگ قدر آز .

ایستر ایسته مز بوظیفه تشویقده معارف
نظاراترینه و دیمک که حکومته قالیور . حکومت ،
آنار جده نشریه اوغراشانلره معاونت ایتلی در .
بویه بر معاونتک هر حاله مرمسی کوریلر . معارف
نظاراترینک اوقاق بر تشویق و معاوضتی ، دوزی نك
تاریخ اسلامیه بر ردیه دیمک اولان « تاریخ
اسلام » ی میدان کتیدی . بوند حکم
ایده بیلر زک اترینک بار مصارفی آئنده ازیلیه
چککنه امین اولورسه ، بر چوق متفکرلر ،
مفید ومهم آثار میدانه قویاچقدر .

بو خصوصی معارف نظارتی کوزله تأمل
ایتمه لی و ملتی کتابسز لقدن قورنارمانک یولنی
بولمالی در .

وان حوادثی
یوز خانه بایلمش
کچن ستمشدینان قایلننده احراق ایدلمش
اولان یوز کسور خانه ی محتوی قره فریه نك
یوز خانه سی اعانه صورتیه انشا و متبایسی ده
دردست اکال بولوندیغی محلی اشعاردن اکلا
شلممشدر .

هم کور اوغلی ، هم قره بت
دون کیجه ایزمیتک قارشوسنده سکنان
اسکله سی جوارنده ایزنقلی لایونک اوکده
ایکی شخص چیه رق مرقومک ایکی یوز الی
غروش پاره بیله بر عدد روملورنی غضب
ایتنکری اخبار اولنمی اوزرینه تعقیلرینه
چیقاریلان مفرزه طرفدن عاصیلردن وسابقه لی
محکومین کروهندن کور اوغلی قره بت دردست
اولمشش و دیگر رفیق تخری و توقیف ایدلمکده
بولنمشلردر .

مطبوعات

شرق احوالی

(نویه فرایه برهه) غزنه سنک باش مقاله سنده
اوقونمشدر :

استانبولدن مهم بر حوادث اخذ ایدلک .
خبر مخصوصمک اخباراته نظراً عثمانی هیئت
وکلایسی آرنادولره مقدماموریلن امتیازاتی مملکتک
ولایات سائرمنده تشمیل ایلمک قرار ویرمشدر .
بوصورتله ما کدونیا اهالیسی آرنادور و رسانی ایله
مشیر ابراهیم پاشا آرسنده عقد اولان ائتلاف
ماده لرینف متضمن اولدینی امتیازدن بهره دار
اوله جققدردر .

اا کر مجلس وکلا بو قراری موقع تطبیقه
وضع ایدمک اولور ایسه ، شرق تاریخده
مهم بر برمر حله نك ایلمک تم طاشی وضع ایتش
اوله جققدردر .

آواستریا - مجارستان خارجیه ناظری قوت
برختولولد ایله آلمانیا باش وکیل دویتان هولوغ
(بوخلالو) ده بالقان احوالندن بحث ایتدکاری
صره دهده مجلس وکلانک بو قرارندن خبردار
اولوب اب اولدقلر نی اوکر نك مراقی بر کیتدر .
رجال مذمذ کوره ییئنده جریان ایدن ملاقات حقتده
بوکون ن (بازار اترتی) انتشار ایدن تبلیغنامه پک
مهمدر . باب عالی طرفدن اتخاذ اولن قرار
شه سز که پک زیاده حائر اهمیت بر حانه اولوب
ایکی متفوتقی دولت رجالتک (بوخلالو) ده ملاقات
ایتدکاری کونی موضوع بحث تشکیل ایده جکدی .
زیرا آرنادولره اجرایی وعد اولان اصلاحاتی
بتون عمل مملکته تشمیل وتوسیع ایتک کیفیت
آوستریا زیا ، مجارستان حکومتک دول معظمیه
تکلیف ایتدیکی آرنونک قودن فعله کتیرلی
دیمکدر .

حکومت عثمانیه ، آوستریا - مجارستانک
بوتشدنی شی قید احتیاطله تلقی ایتمشدر .
نتیجه سی مشکوک اولان انتخابک عرفتده
بولان ح حکومت ، آوستریا ک بوتشدنی اتحادجبار
طرفدن دن بر مداخله عد اولنه رق افکار عمومی ده

کندیلرینه قارشی بر جریان حصوله کله چکندن
اظهار اندیشه ایدیوردی .
حالیوکه تورکیه ضرر کتیره جگ بر
تشدت هیچ روقت ویانه دن وقوع بوله میجی
کبی ، ذاتاً صوک محاربه نك تاریخی ده بو حقیقی
اثبات ایلشدر .

بر طرفدن بالقان حکومتلرنده نهادی ظهور
یا تمه اولان اغتشاشات ازاله اوانورودیکر طرفدن
تورکیه حکومتی داخلی قارغشه قلردن دوچار
ضعف اولزایسه کرک بالقانلرده وکرک آوروده
مسائل تأسس ایده بیلجکدر . بالقان حکومتلرینک
حال آیشیدوبولنمی ایچون تورکیه ده یاشایان ملتله
شلرینک سربست برانکشافه مالک اولملری تحت
وجوب و التزامتددر . بالقان حکومتلرینک
دائما بر صرب پولیتقه سنمیل ایتلرینک تهلکسی
بوصورتله ازاله اوله جق ، عینی زمانده تورکیه کسب
قوت و قطعیت ایده بیلجکدر .

تورکیه نك بو احتیاطی کندیلمکندن می
حسن ایتش اولدینی و یا خود صورت دیپلوماسیه ده
کندیسنه اعطا اولان نصیحتلر اوزرینه
بو صورتله حرکت ایتدیکی جهتی اوروبا
دولتلی ایچون مساوی در . دول معظمه
طرفدن توصیه اولان عدم مرکزیت اصول اداره سی
عناصر غیر مسلمنه عندنده ، وعد اولنلار
اصلاحاتک صرف بر وعد اولدینی امنیه سی
تولید ایلشدر . عثمانی قانون اساسی تا اوتوز
سنه اول و لایتنر عدم مرکزیت ولایت مجلسلری
وعد ایتشدر . مع مایه بونلردن قسم اعظمی
ایفا اولنمشدر .

باب عالی نك عناصر مذ کوره ییئنده عظیم
بر عدم اعتماد حصوله کتیرن کیفیت مذ کوره
اوزرینه عناصر مذ کورمک مطالباتی اسعاف
ایتمی قایدن خانی اوله مزدی . دول معظمه
یئنده وقوع بوله جق مذاکراته انتظار
ایتمکسزین طریق اصلاحاتی بالذات کنیدی
طرفدن آچمی بولنده باب عالی نك سائق حرکتی
آکلا شیلور . لکن تکرار آوستریا مجارستان
حکومتک تشبیه عقم قالمامشدر . باب عالی دول معظمه
طرفدن کندیسنه توجیه اولنه جق اصلاحاتی
کندیلمکندن اجرا ایتک قالفیشمسيله دول معظمه
انحق اجرایی ضروری اولان شلری کندیسندن
طلب ایتدکاری اثبات ایدیور . باب عالی
آرنادوداق اصلاحاتی بتون ایمر اطورانه تشمیل
وانتقال ایتک ایستور .

آرنادولنی نمون ایده جگ اولان تدابیرک
احوال و احتیاجات کتیره مینی - ما کدونیا ده
یاخود ارمنستانده عینی تأثیری حصوله کتیروب
کتیر میجی جای سؤالدر آرنادولقده اهالی نك
اکثری اسلام اولدینی حاله بر چوق
بلغار ، اولاح ، صرب ، روم و تورک عنصرلری
احتوا ایدن ما کدونیا ده تحداث ایتش اغتشاشات
آرنادولقده باش کوسستمکده در . بنشاء علیه
باب عالی نك ما کدونیا ده بشقه درلو اصلاحانده
بولنه جی اغلب احتمالدر .

یکی قایینه نك تطبیق ایتک ایستدیکی عدم
مرکزیت ، تسویه بولنقه سی خطالری تطبیق
ایده جگ اولورسه ، اتحاد و ترقی قایینه لرندن
آخر بر حرکتده بولنمش اوله میه جکدر .

آرنادولره اعطا اولان مساعدانه بتون
مملکتده تطبیق ایتک اوزره عثمانی مجلس
وکلانسته اتخاذ اولان قرار حقیقی بر ولایات
مشروطیتک بدایتی دیمکدر . آرنادولر ،
مشیر ابراهیم پاشا ایله عقد ایتدکاری
ائتلافامه اوزرینه ، کندی مملکتلرینک لسان
وعادته آشنا مأمورین تعیین ایتدیرمک حقته
مالک اولمشلدر . کندی لسانلری ایله مکتبلر
کشاد ایده جکدر ، مملکتک لسان رسمیسی دخی
مکاتب ابتدایی ورشیده ده تعل ایده بیلجکدر .
خطوط حدیده تریدد ایده بیلجک یکی بوللر
انشا ایده بیلجکدر .

بالمقابل حکومت ، خدمت عسکرینه یی
اوروپای عثمانیه ایفا ایتک آرنادولره صلاحیت
اعطا ایلشدر . باب عالی آرنادولره وقوع بولان
عفو عمومی مملکتک اقسام سائرمنده ده
اعلان اولنمی امر ایده جکدر .

باب عالی بواجرا آتیه آوستریا - مجارستانک
تکلیف ایتدیکی اصلاحاتی کندیلمکندن ایفا
ایدیور . اکر بوکی تدابیر سایه سنده تقریراسایشه
موافق اوله بیلر - پک مهم بر خطوله آتمش
اوله جکدر . اوروبا بالقانلری حال اسایشده
کورمک ایسته مدیکندن بویانه نك حصولی ایچون
ترکیه بهر چاره کوسستمشدر . ترکیه بو چاره یی
آکلامش اولوب ، عدم مرکزیت طوغری
یوریسور . بو پک اعلا در . یالکز ، بویانه
وصول ایچون نه کی تدابیره توسل ایده بیلجکی
تجربه کوستره جکدر .

« حکمت »
مطالعه مزی یارین یازاجمز .

انتباهه ووقت و بصیرت «عنوانی مقاله سندن :
صورت و مقصد تأسیسی وارسته قید
وتذکار اولان « آئینکی اتریا » نام جمعیه فساد
پیشه نك ، مقدس طور براغزده ثبت ایله اطرافه
صالدرمش بو ضرر مقبولرک مملکتی نه درجه
خساره اوغراشمش ، بالخاصه ولایتک قسم
جنوبی و شرقیسی نه مرتبه کیرمش اولدینی هر
وطنرور و هر صاحب حیت عثمانینک معلومدر .
هرکون ولایتک تاریخ حیاته بوقعه سیاه
و خاتم آلود علاوه ایدن بودشمن انسانیت
خانلرک ناصل بر فعالیت هر دم فرون ایله چالیشد
قلربی حیرتله ، فقط تأسلفه کوروپور و حس
ایدیوروز . حکومتک نظرا بتصاری و دوربینیسی
هرشیدن اول بوکا معطوف اولی ، اجرا
آننک صفحه اولینی ده بویاده کی حرکات تشکیل
ایلملیدر .

آرنادولرک مطالبته اشتراک و موافقت ایتمین
روم عنصری قورنارمق مقصدیله داخندن
« آئینکی اتریا » که روح فعال و خیشندن بوکسه ن
ندای دعوت اوزرینه یونانستاندن بر چوق
« آندارتلرک - غرق چتله لرینک » مملکت مزه
ادخال ایدلیدیکی و « قونجه ، مجوه ، لسقویک ،
کره به ، یانیه ، بره وزه » حوالیسنده بونلرک
کشت و کذار ایله دکربی موثوقاً استخبار
ایدیوروز . بونکله شدی به قدر پرورده ایدیان
آمال و مقاصد خائنه نك بوم احتضار وطنده
ناصل انکشاف ایتدیرمک و بالتیجه مفرز وطنک
باغیرنه ناصل سله ایندیلمک ایسته نبیلدیکی
واضحاً آکلا بوروز . بو حاله قارشی حکومتک
لزومی درجه ده تیقله ابراز آثار بصیرت
واجرای شدت و فعالیت ایلمه سی بر ضرورت
میرمدر .

خارجی خبرلر

انکلتزه خارجیه ناظرینک تأمیناتی
لوندردن ویانه یه صورت موثوقه ده
بیلدیرلر بیکنه کوره انکلتزه خارجیه ناظری سیر
ادوارد غری ، دولترک بالقانلرده هر درلو
نامعقول حرکتک وقوعی اصلا تجویز ایتهمکه
قرار و ردکاری سلطنت سینه نك لوندردن سفیری
توفیق پاشایه تأمین ایتشدر .
سیر ادوارد غری ترکیانک ده ما کدونیا ده
اصلاحات جدیه اجرا ایتمی لزومی علاوه
ایتشدر .

تاخیدر و موس

محاربه نك اوکی آله جق
ویانه دن تاخیدر و موس غزنه سینه وارد اولان
خصوصی بر تلغرافنامه نظراً ویانه مطبوعاتی
بر دیپلوماتک بیاناتی نشر ایدیورلر . دیپلومات ،
بالقان حکومتک صلح پرورلکی حیلله بالقانلرده
سکون و مسالمتک محافظه ایده بیلجکی تأمین
واوروپای عثمانیه اصلاحات جدیه نك تطبیق
اولنه جتی بیان ایلشدر .

نوطه ویرلشمش
بلغارستانک ترکیایه برنوطه ویردرک برلین
معاهده سنک یکر می اوچنی ماده سنک تطبیقی
طلب ایله بیکنه دائر دوران ایدن برروایتک
طوغری اولماینی ثولوغوص غزنه سی یازیور .
بلغارستان طرفدن اوله برنوطه نك ویرلیدی
یوقدر .

بالقان احوالی
بالقان احوالی حقتده محافل سیاسی و دیپلو
ماتیکه ده ایکی کوندن بری اولکی تلاش و اندیشه نك
اظهار ایدلمکده اولدینی استخبار قلمشدر .
وقوعه نك آز قالمش اولان بالقان محاربه سنک
اوکی آلدینی محافل مذ کوره ده تأمیناً بیان
ایدیور .

صربستان حدودنده مصادمه
سینجیدن اشعار اولندیقنه کوره صربلر
حدود اوزرنده ابراهیم اسمنده بر جوان قتل
ایتدکاری ایچون عثمانی و صرب حدود قره
غوللری آرسنده مصادمه وقوعه کیشدر .
صربلر حسین اسمنده برینک بوش خانه سی
احراق ایتشلردر .

بالقانلرده
مان غزنه سینه یترسوغون تلغرافله بیلدیریلور .
محافل رسمیه بالقانلرده بر اختلاف ظهور
ایتمه جکی مطالعه سنده در . مع مایه بلغارستان
و صربستان افکار عمومی سندن پک خبردار
اولان محافل ، بوافکار نیکیبانه یه اشتراک ایتمه
مکده درلر . محافل مذ کوره ده محاربه نك ایکی
هفته صکره اعلان اوله جتی مأمولدر .

بلغار تشبیه عقم قالمش
بلغارستانک ، برلین معاهده سنک یکر می
اوچنی ماده سنک تطبیق حقتده دول معظمه
تزدنده واقع تشبیه نك عقم قالدینی ویانه دن
قارشی غزنه لره صورت خصوصیه بیلدیریلور .

بالقان حکومتانک

تشبیهات متصوره سی
آئنددز پروتودوس غزنه سینه اشعار اولندیقنه
کوره حکومت عثمانیه طرفدن ترکیاده کی عناصر
خرستیانیه نك موقعی دوزلنه جک تدابیر
واصلاحات اساسیه تطبیق ایله بیلجک اولورسه
بلغارستان ، صربستان و یونانستان باب عالی
تزدنده تشبیهات مشترکده بولنه رق ترکیاده کی
عناصر خرستیانیه نك حالی اصلاح ایده جک
تدابیرک اتخاذنی طلب ایده جکدر . بوخصو
صده دول ثلته ییئنده جریان ایدن مذاکراتک
بر نتیجه قطعییه اقرارن ایتدیکی تأمین اولنیور .
بوتشدنک ترکیایه قارشی بر قید خصوصتکارانه
ایله ملل اولدینی عکس تقدیرده برماهت
دوستانه ی حائر بولدینی و باشلیجه مقصدی
آوستریانک ترکیا امور داخلیه سینه مداخله سینه
سد چکلمک اولدینی سوله نیور .

صربستانک مهمات حربیه سی
حرب مهمات حربیه سنک سلانیک طریقیله
امرارینه حکومت عثمانیه به مساعده ایدلمی
صربستانک ترکیایه قارشی وضعیتی خصوصتکارانه
اولدینسندن ایلری کلیدی قارشی غزنه لره
اوقونمشدر .

بلغارستان - یونانستان ائتلافی بوقش
بلغارستان - یونانستان ائتلافک موجود
اولدیقنه دائر روما مطبوعاتک آئنه بخبرلری
طرفدن ایطالیا غزنه لرینه تلغرافنامه لر کسیده
ایلدیکی ویانه دن آمرو لپتوس غزنه سینه اشعار
اولنیور .

کامل پاشا - موسیو ونیزه لوس
ترکیا - یونانستان

ازمیر مطبوعات رومیه سنک ارکانندن بولان
(لازاروس سلطانیادی) نامنده برذات اخیراً
آئنده یونان باش وکیل موسیو ونیزه لوس ایله
کرار ملاقات ایتشدر .

موسیو ونیزه لوس « یونانستان حکومتک ترکیا
ایله مناسبات مخاندنکارانه ده بولنی بولنی عزمده
بولندیقنی و چونکه ایکی دولتک منافعه مشارکت
نامه موجود اولدینی تمامیه تقدیر
ایتدیکنی و آنحق موجودیتدن یونانستانک ده
ارتق بزار بولندینی کید . مسئله سنک
طبیعه مشترک اولان ، دو لاتین منافع متحده سنک
ایجاب ایتدیردیک مناسبات مطلوبه نك تأسیسنه